

Основне питання інклюзії – врегулювання нормативно-правової бази

Віра КОМОРНА,

заступник директора із науково-методичної роботи
з питань інклюзивної освіти та моніторингу
СЗШ №233 м. Києва

З вересня 2009 року в СШ №233 м. Києва розпочато науково-педагогічний експеримент «Соціально-педагогічні аспекти організації інклюзивної освіти дітей зі зниженим слухом в умовах початкової школи», а з вересня минулого року – науково-педагогічний експеримент «Соціально-педагогічні аспекти організації інклюзивної освіти дітей зі зниженим слухом в умовах основної та старшої школи».

Питання щодо впровадження інклюзивної освіти стає дедалі актуальнішим. За даними обстежень психолого-медико-педагогічних консультацій (ПМПК), кількість встановлених випадків проблем психофізичного та (або) розумового розвитку в маленьких громадян України зростає: минулого року такі порушення під час обстеження виявлено в 1194031 дитини – 15% від загальної кількості, що на 12% більше, ніж позаминулого року. Але й ці цифри не відображають реальної картини, оскільки обстеженню підлягають лише ті діти, батьки яких звертаються за допомогою.

Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, яка ґрунтується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права здобуття її за

місцем проживання, що передбачає навчання дитини з особливими потребами в умовах загальноосвітнього закладу. Основу практики інклюзивного навчання становить ідея прийняття індивідуальності кожного окремого учня. Зміст інклюзії полягає в тому, що система навчання і виховання підлаштовується під дитину, а не дитина під систему.

В багатьох школах України, у тому числі СЗШ №233, діти мають можливість навчатися в інклюзивних класах. У процесі роботи в умовах експерименту ми отримали такі результати. Передусім для особистості відбувається процес соціалізації (спілкування в класі між однолітками). Під час співпраці всі діти навчаються розуміти потреби оточуючих та толерантно ставитися один до одного.

Працюючи з дітьми із особливими освітніми потребами, педагоги мають враховувати індивідуальні особливості їхнього розвитку, адаптувати під них підходи та методики. В процесі роботи у вчителів виникає потреба у збагаченні досвіду шляхом опрацювання різноманітних джерел, обміну досвідом, що позитивно відображається на їхній самоосвіті.

Упроваджуючи інклюзивну освіту, працівники закладу зіштовхнулися з певними проблемами. Основним питанням залишається врегулювання нормативно-правової бази інклюзії, що є підґрунтям зовнішніх та внутрішніх відносин різних освітніх об'єктів. Стрижнем цього питання є підготовка спеціалістів (асистента вчителя), підвищення кваліфікаційного рівня працівників інклюзивних класів ЗНЗ за певними дисциплінами. Важливою також є методична підтримка.

Вважаємо за необхідне встановлення тісної співпраці з інтернатними закладами м. Києва та психолого-медико-педагогічними консультаціями. З появою дітей з особливими освітніми потребами у ЗНЗ гостро постала проблема матеріально-технічного забезпечення, наприклад, встановлення FM-систем та слухо-мовленнєвих тренажерів для дітей з вадами слуху. Крім того, відчувається необхідність забезпечення фахівців сучасними науково-методичними і дидактичними матеріалами. Нагальною проблемою також є оцінювання навчальних досягнень учнів інклюзивних класів та видача випускникам відповідних атестатів.

